

SZCZERSKI Mieczysław

Mieczysław Szczerski
(1912-1975)
pseud. „Szczerbic” „Żulik”

Urodzony 19 grudnia 1912 r. w Zebrzydowicach, pow. Cieszyn, jako syn Pawła, urzędnika poczty i Heleny z Szotkowskich, nauczycielki szkoły podstawowej. Po ukończeniu gimnazjum typu klasycznego w Cieszynie i zdaniu matury w 1932 r. wstępuje do Szkoły Podchorążych Piechoty Ostrów-Komorowo, którą kończy w 1935 r. jako podporucznik służby stałej. Przydzielony zostaje do 86 p.p. w Mołodecznie. Awansowany na krótko przed wojną na porucznika, w kampanii 1939 r. nie bierze udziału, będąc do ostatnich dni sierpnia w szpitalu wojskowym na Autokolu w Wilnie, poczym wraca do ośrodka zapasowego swego pułku w Mołodecznie. Po wejściu wojsk sowieckich, dostaje się do Wilna i zapisuje się na Wydział Lekarski Uniwersytetu Stefana Batorego. Po zamknięciu uniwersytetu przez władze litewskie z końcem grudnia 1939 r., zostaje zmuszony, jako uchodźca, przenieść się na Litwę. Przebywa w majątku Bystrampol u Kazimierza Bystrama. Podejmuje próbę kontynuacji studiów w Kownie, a w listopadzie 1940 zawiera związek małżeński z lekarką Zofią Wierzbicką z Wilna.

Z początkiem okupacji niemieckiej i narastania antypolskich wystąpień litewskich, powraca z rodziną do Wilna. Tu wstępuje do ZWZ i jesienią 1941 zostaje skierowany na teren woj. nowogródzkiego do pow. Szczuczyn Nowogródzki, pierwszego w Okręgu, gdzie rozpoczęto organizację ZWZ, a szczególnie ważnego z uwagi na usytuowanie graniczne z Reichem i trasą łączności z Warszawą.

Melduje się u komendanta Obwodu nadleśniczego inż. Edwarda Świdy ps. „Sęk” w Szczuczynie. Zatrudniony jako leśniczy, zostaje komendantem szkieletowej Kompanii Konspiracyjnej w rejonie (gminie) Żołudek o krypt. „Trawnik”. Od listopada 1941 r. tworzy tu zręby siatki i działalności Z.W.Z., wchodząc szerokim frontem konspiracji w szeregi białoruskiej policji, składającej się głównie z elementu polskiego. Zapewniło to znaczne bezpieczeństwo różnym poczynaniom organizacyjnym konspiracji, jak też stwarzało możliwość inwigilacji zamierzeń okupanta w stosunku do polskiego społeczeństwa. Używa pseudo „Żulik”.

Z początkiem stycznia 1943 zostaje przeniesiony do Nowogródka o krypt. „Stawy” na stanowisko komendanta Obwodu.

The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a multi-paragraph document, possibly a report or a letter, but the specific content cannot be discerned. The text is arranged in several distinct blocks, separated by what might be paragraph breaks or section changes. The overall appearance is that of a scanned document with very low contrast or significant fading.

Tu „Szczerbic” rozbudowuje i doskonali pracę konspiracyjnej siatki AK, a także współdziała w dalszej organizacji i przygotowaniu dwu bojowych oddziałów z rejonu Zdzięcioł i Nowogródek, stanowiących załączek przyszłego VIII batalionu „Bohdanka”.

W lutym 1944 przechodzi do partyzantki, powołany do sztabu w Zgrupowaniu Nadniemeńskim ^{77 pp AK} dowodzonym przez mjr Macieja Kolan-kiewicza - „Kotwicza”, na oficera informacyjnego. Równocześnie jest komendantem ^{+ 200} Szkoły Podchorążych Zgrupowania. - (Szkoły młodzieży doświadczeń)

Po odejściu w połowie czerwca 1944 mjra „Kotwicza” z grupą oddziałów „Bagatelka”, „Szczerbic” pozostaje nad Niemnem w dotychczasowym terenie z batalionem IV „Ragnera” i VIII „Bohdanka”. W czasie marszu pod Wilno w początkach lipca obejmuje dowodzenie IV batalionem, najliczniejszym oddziałem Okręgu Nowogródek, liczącym 1440 ludzi.

Po rozbrojeniu przez Sowietów trafia z oddziałem do obozu w Miednikach Królewskich. Tu mimo możliwości otrzymania cywilnego ubrania, rezygnuje z ucieczki, oświadczając rodzinie, że „oficer musi dzielić los swoich żołnierzy”.

Wywieziony do Kaługi, zostaje rozpoznany i w konsekwencji przeniesiony do więzienia na Butyrkach w Moskwie, gdzie przebywa w śledztwie przez dwa lata 1945-46 zakończonym wyrokiem skazującym na 10 lat obozu pracy.

W obozie w Wiatlagu (obl. Kirów) jako student medycyny odbywa kurs doskonalenia kadr lekarskich przy Centralnym Szpitalu Obozowym i otrzymuje prawo wykonywania zawodu lekarza, pracując w tym szpitalu do końca 1949 r. Na dalszy ciąg kary zostaje wysłany do obozu dla więźniów politycznych w Workucie (obl. Riaczlag), gdzie nadal pracował jako lekarz do dn. 10.11.1954 r. tj. do czasu rozpoczęcia repatriacji.

Po powrocie do kraju w końcu kwietnia 1955 r. kontynuuje w latach 1955-59 studia medyczne w Akademii Łódzkiej i uzyskuje dyplom lekarza z odznaczeniem. W tym czasie udziela się społecznie, pracując w stowarzyszeniu studenckim jako członek Rady Naczelnej ZSP.

W „Szturm” rozbrojeni i dokonali prace konsolidacyjne
siedziby AK, a także współdziałali w zakresie organizacji i przy-
gotowania obu batalionów podległych w rejonie Łodzi i Nowe-
gródek, stowarzyszenia kółek przysięgłych VIII batalionu „Kob-
lenka”.

W lutym 1944 przeszedł do partyzantki, powołany do służby
w 3 pułku artylerii w rejonie Łodzi, dowodzony przez mjr. Mieczysława
Kłosa „Kłosa”, na oficera informacyjnego. Równocześnie
jest komendantem Szkoły Podchorążych w rejonie Łodzi.
Po powrocie w miejsce służby 1944 mjr. „Kłosa” z grupy
podległych „Koblenka”, „Szturm” pozostał nad Niemnem w do-
tychczasowym terenie z batalionem IV „Koblenka” i VIII „Koblenka”.
W czasie służby pod Włocławek w pododdziałach służył dowodząc
nie IV batalionem, najliczniejszym oddziałem Grupy Nowogródek,
liczący 1440 ludzi.

Po rozbrojeniu przez sowietów trafił z oddziałem do obozu
w Miednikach Kłidzińskich. Tu mimo możliwości otrzymania cywil-
nego ubrania, zdecydował się na ucieczkę, oświadczył: „Tobnie, ja
”oficer musiał znaleźć los swoich żołnierzy”.

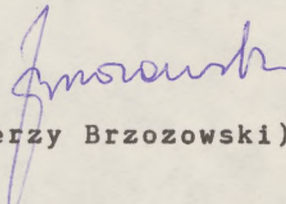
Wylądował w Katalunji, został rozpoznany i w konsekwencji
prezentowany do więzienia na Baltykach w Moskwie, gdzie przysyła
w listopadzie przez dwa lata 1945-46 skromnym wyrokem skazany
na 10 lat obozu pracy.

W obozie w Wiatługu (obł. Kirov) jako student medycyny od-
bywał kurs doskonalenia kadry lekarskiej przy Centralnym Szpitalu
Obozowym i otrzymuje prawo wykonywania zawodu lekarza, pracując
w tym szpitalu do końca 1948 r. Na dalszy ciąg kariery została wy-
słany do obozu dla więźniów politycznych w Wotnie (obł. Riazan-
ski), gdzie nadal pracował jako lekarz do dn. 10.11.1954 r. [1].
do czasu rozpoczęcia repatriacji.

Po powrocie do kraju w końcu kwietnia 1955 r. kontynuując
w latach 1955-56 studia medyczne w Akademii Lekarskiej i uzyskał
dyplom lekarza z odznaczeniem. W tym czasie uzbierała się spora
kolekcja, pracując w stowarzyszeniu studentów jako członek Rady
Kolegium ZSR.

Od września 1959 r. jest lekarzem PKP w Łodzi, zdobywa specjalizację w pulmonologii i w zakresie lecznictwa zawodowego służby kolejowej. Umiera 17 VIII 1975 r. na III zawał serca.

Odznaczony został Krzyżem Walecznych (14.VII.1944 r.), Medalem Wojska Polskiego (6.VII.67 Londyn), a także awansowany na kapitana w korpusie oficerów Służby Zdrowia (16.IX.63).

(Jerzy Brzozowski)

Źródła:

- 1/ Janusz Prawdzic-Szlaski „Nowogródczyzna w *walce* w 1940-1945” - Oficyna Poetów i Malarzy, Londyn 1976.
- 2/ Jan Erdmann „Droga do Ostrej Bramy”, PWN 1990.
- 3/ Eugeniusz Wawrzyniak „Ze wspomnień Żołnierzy AK Okręgu Nowogródek”, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych - 1988.
- 4/ Własne informacje ze współpracy z „Szczerbicem” w latach 1943-44.

Od września 1950 r. jest lekarzem EMB w Łodzi, zdobył specjalizację w pulmonologii i w zakresie leczenia zawodowego, choroby kataralnej. Wzrost 178 cm, waga 75 kg, III stopnia nadciśnienia.

Obecnie mieszka w Łodzi, ul. ... (18.VII.1948 r.).

Wojacki (18.VII.57 Łódź), a także zamieszkuje w Łodzi (18.IX.53).

(Łódź, Brzoza)

- Źródła:
- 1) Janusz Franciszek Szlachetko, "Wspomnienia z lat 1950-1955" - Oficyna Polska i Naukowa, Łódź, 1976.
 - 2) Jan Erdmann, "Droga do Górnego Śląska" - PWN, 1980.
 - 3) "Wspomnienia Wawrzyńskich" - "Ze wspomnień żołnierzy AK Okręgu Nowogródzkiego", Instytut Wydawniczy Żołnierzy Zawodowych - 1988.
 - 4) Materiały informacyjne ze współpracy z "Szczepionkami" w latach 1943-44.